

Nr 222.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tilläggs-
pension åt korpralen vid Tjusts båtsmanskompani nr 82
Törngren; given Stockholms slott den 18 mars 1921.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro

GUSTAF ADOLF.

C. G. Hammarskjöld.

---

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 18 mars 1921.*

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve
WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST,
MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Departementschefen, statsrådet Hammarskjöld anförde:

Enligt de beträffande avskedade båtsmän och marinsoldater gällande bestämmelser, som innehållas i reglementet angående amiralitetskrigsmanskassan av den 26 oktober 1838 samt cirkuläret den 20 november

1860, är båtsman vid 55 års ålder berättigad till en pension av 42 kronor för år, vartill enligt kungörelse den 13 augusti 1909 utgår ett tillägg av 25 kronor för år, eller sammanlagt 67 kronor för år. Pensionsbeloppet för avskedad båtsman höjes, enligt kungörelse den 30 oktober 1914, till 100 kronor för år vid 60 års ålder samt, enligt kungörelse den 29 augusti 1919, till 200 kronor för år vid 67 års ålder.

Enligt kungörelse den 30 juni 1920 (svensk författningssamling nr 367) utgick dyrtidstillägg till pensionerad båtsman och marinsoldat för år 1920 med ett belopp av 200 kronor. Beträffande motsvarande förmån för innevarande år har ännu inget beslut meddelats.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift har korpralen vid Tjusts båtsmanskompani nr 82 Törngren anhållit att vid avsked ur tjänsten komma i åtnjutande av till 700 kronor förhöjt pensionsbelopp. Till stöd härför har Törngren anfört, att han under nästan hela sin tjänstetid varit inkallad till tjänstgöring och då i allmänhet varit sjökommenderad, varför han ej i likhet med sina kamrater, vilka inkallats till tjänstgöring allenast vårt 3:e år, kunnat bruka det till honom under hans tjänst som båtsman upplåtna torpet och därigenom lidit ekonomisk förlust.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Törngren, som är född den 6 mars 1866, antagits till båtsman den 9 mars 1883 samt att hans tjänstetid ombord utgjort över 126 månader och i land över 90 månader.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 juli 1920 dels hemställt om utverkande hos riksdagen av pension till Törngren med det av honom sökta beloppet, dels ock anfört att, om det ifrågasatta pensionsbeloppet syntes vara för högt, det i allt fall, särskilt med avseende fäst på den långa tid av tillsammans över 18 år, varunder Törngren effektivt tjänstgjort å stationen eller flottans fartyg, vore skäligt, att det pensionsbelopp, vartill han jämlikt gällande bestämmelser vore såsom båtsman efter erhållet avsked berättigad, avsevärt höjdes.

I den 31 augusti 1920 avgivet utlåtande har *marinförvaltningen* anfört följande:

Att bereda båtsmännen, vilka i medeltal tjänstgjort endast fyra månader om året, tjänstepension i egentlig mening vid uppnådd föreskriven levnads- och tjänstålder torde aldrig av statsmakterna hava avsetts. Den pension, som nu tillkomme dem, finge snarare anses hava karaktären

av ett ålderdomsunderstöd. Det syntes emellertid rimligt, att Törngren, som under mera avsevärd tidrymd (den 15 juli 1920 sammanlagt 216 månader 22 dagar) fullgjort tjänstgöring vid flottan och därvid icke kunde hava haft tillfälle att draga det avsedda utbytet ur det till honom under hans tjänst som båtsman upplåtna torpet, skulle hava större anspråk på statens omvårdnad än båtsmän i allmänhet. Härvid torde även böra beaktas, att större delen av Törngrens tjänstgöring vid flottan hade fullgjorts under sjökommendering, vilken vore mera ansträngande än tjänsten i land. Enligt 1918 års lagtima riksdags beslut (riksdagens skrivelse nr 10 A, punkt 19) finge till visst manskap vid marinen, som vore berättigat till fortfarande anställning, utgå tilläggspension till sådant belopp, att den enligt reglementet för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap den 31 oktober 1879 samt kungörelsen den 13 augusti 1909 utgående pensionen tillsammans med tilläggspensionen uppginge, vad beträffade manskap i 1:a lönegraden med minst 50 års ålder till 500 kronor vid en tjänstetid av 20 år, med en förhöjning i pensionsbeloppet av 20 kronor för varje ytterligare tjänstår, dock att högsta pensionsbeloppet utgjorde 700 kronor. Med hänsyn härtill syntes det marinförvaltningen, som funne det av Törngren begärda pensionsbeloppet för högt tilltaget, billigt, att Törngren vid den 6 mars 1921 uppnådd pensionsålder av 55 år i pensionshänseende likställdes med manskap i 1:a lönegraden med en tjänstetid av 20 år enligt 1918 års lagtima riksdags beslut och följaktligen bereddes en pension av sammanlagt 500 kronor för år. För ernående av den åsyftade likställigheten erfordrades emellertid dessutom, att Törngren berättigades att — med avstående av honom i egenskap av avskedad båtsman eventuellt tillkommande dyrtidstillägg — å ifrågavarande pensionsbelopp, 500 kronor, erhålla dyrtidstillägg enligt de bestämmelser, som vore eller komme att bliva meddelade beträffande f. d. befattningshavare i statens tjänst i allmänhet. Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, dels att till Törngren finge å allmänna indragningsstaten från och med 6 mars 1921 under hans återstående livstid utgå tilläggspension med sådant belopp, att den enligt reglementet den 26 oktober 1838 och cirkuläret den 20 november 1860 samt kungörelserna den 30 oktober 1914 och den 29 augusti 1919 honom tillkommande pension tillsammans med tilläggspensionen uppginge till 500 kronor, dels ock att han — med avstående av honom såsom avskedad båtsman tillkommande dyrtidstillägg — å nämnda pensionsbelopp finge äga uppbära dyrtidstillägg i enlighet med vad för f. d. befattningshavare i statens tjänst i allmänhet vore eller komme att bliva stadgat.

Statskontoret har i utlåtande den 23 februari 1921 anført, att, då Törngren vore med avseende å tjänstgöringens omfattning att närmast jämföra med personal, tillhörande marinens värvade stam, skäl syntes föreligga att bereda honom någon pensionsförhöjning efter de grunder, som enligt 1918 års lagtima riksdag beslut kommit till tillämpning vid bestämmande av tilläggs pensioner till visst manskap vid marinen. Vål fordrades för sådan tilläggs pension att hava tjänat staten i minst 20 år, under det att Törngren endast under något mer än 18 år fullgjort tjänstgöring vid flottan; men denna omständighet syntes, vid det förhållande att Törngren varit i statens tjänst anställd alltsedan den 9 mars 1883, endast böra föranleda någon minskning av tilläggs pensionens belopp, och föresloge statskontoret, att pension och tilläggs pension för Törngren tillhopa skulle utgöra 400 kronor. I övrigt hade statskontoret icke något att erinra mot marinförvaltningens förslag.

Departements-
chefen.

Under återopande av vad i ärendet förekommit och då jag beträffande det föreslagna pensionsbeloppets storlek biträder statskontorets förslag, får jag hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att korpralen vid Tjustrs båtsmanskompani nr 82 Törngren må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller avsked från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggs pension med sådant belopp, att enligt reglementet den 26 oktober 1838 och cirkuläret den 20 november 1860 samt kungörelserna den 30 oktober 1914 och den 29 augusti 1919 honom tillkommande pensionsförmån tillsammans med tilläggs pensionen uppgår till 400 kronor, under iakttagande att Törngren, med avstående av honom såsom avskedad båtsman tillkommande dyrtidstillägg, å nämnda pensionsbelopp må äga uppbära dyrtidstillägg i enlighet med vad för f. d. befattningshavare i statens tjänst i allmänhet är eller må bliva stadgat.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.